

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
România și Streinatate
Pe an cor. 10.—
Un nr. 10 III.—

OLTEANUL

INSERTIUNI:

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se inapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ, CULTURALĂ ȘI ECONOMICĂ.

REDACTIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 47. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

În jurul unei
reforme

Nori grei apasă asupra viitorului școalelor noastre. În puvoiu de legi meșteșugite ce să aplică instituțiilor noastre culturale; trebuie să ne închegăm toate forțele spirituale pentru a desluși cărările fericeitoare.

Torentul civilisatoric tinde a pătrunde tot mai mult în toate straturile poporației, pe toate terenele.

Toate popoarele ce-și dau sama de ființa lor, de problemele sociale-culturale, sunt cuprinse de un viu neastâmpăr, de o mișcare cu tendințe de a aduce îmbunătățiri sortii lor. Nisurinte de premenire ale masselor — ale popoarelor — sunt izvorâte din acel curat îndemnat de ași creaa situații mai favorabile, mai prielnice traiului vieții zilnice. Poporul român trece azi prin sbuciumul frământărilor de desrobire culturală și economică. Școala română nu s'a născut pentruca să pia-

ra. Ea s'a născut și creat, pentruca cu ale ei binefaceri să ne creeze situații mai prielnice traiului nostru atât de sbuciumat. Răspunderea susținătorilor școalelor confesionale este deci îndoită în împrejurările torturătoare în cari trăim.

Inaintemergătorii noștri au depus jertfe și silințe neobosite pentru asigurarea trăinicieii acestui așezământ de cultură.

Silințele lor nobile de veacuri, nu pot fi înabușite de indiferența ori lașitatea noastră, pentruca la o eventuală pierdere a lor — a școalelor — să nu ne facem coplici ai acestui păcat social neiertabil. Deci fiecare, după putință, să sară întru apărarea acestor instituțiuni, cu *sfatul* sau cu *dinarul*.

Faptul, că nu toate forurile noastre școlare menite a veghea asupra școalelor noastre și a preîntâmpina eventualele pericole, ce s'ar deslănțui asupra acestor instituții de cultură, îndeplinesc cu conștientiositate datoria; ne face să ne arătăm nemulțami-

rea, cercând a remedia neajunsurile și relele lor.

Șirele de față sunt dedicate *scaunelor școlare*. La noi, *comitetele parochiale* sunt totodată și scaune școlare.

Scaunele școlare sunt formate din preot, învățător și țărani din comună. Țăranii cari fac parte ca membrii în scaunul școlar, sunt, de regulă, oameni mai cu dare de mână, oameni mai cu avere din comună. La alegerea de membrii în comitetul parochial, respective în scaunul școlar, au întâietate cei mai bogați din sat. Alegătorii nu mai țin seamă, afară de avere, că cei aleși în atari corporațiuni posed ei și ceva cunoștințe de pe terenul școlar ori administrație, sau nu? Fără examinare cutezăm a afirma, că cei mai mulți membrii din scaunul școlar, n'au nici idee de pedagogie și administrație. Cei mai mulți să bat după titlu, aleargă după atributul de a se numi și el fruntaș ori conducător, în comună.

Aceste elemente, cu aiere de mărire și înălțare, nu numai, că devin

FOIȚA „OLTEANULUI”

INVĂȚĂTURILE SOCIALE ALE EVANGHELIEI.

(Urmare).

Aceste trei categorii de oameni n'au nimic creștinesc decât numele și înfățișarea.

Singurii adevărații creștini sunt arătați prin terenul roditor, în care sămânța să desvoaltă și aduce roade. Roade pot fi mai mult sau mai puțin îmbelșugate, potrivit cu natura solului spiritual, în care ele să desvoaltă. Că produsul este de o sută, de șezzeci sau de treizeci de unul, el nu este mai puțin bun în sine însuși și profită din el societatea întreagă.

Adevăratul învățacel al lui Christos este singur un om folositor societății.

El nu lasă să se răpească grăuntele cel bun din inima sa de către principiul răului.

El consacră bogățiile sale binelui general și nu le confiscă pentru profitul său ca și omul cu inima de piatră.

El este blând, drept, milostiv față cu semenii săi; el nu se lasă înghițit de planurile, ce le inspiră sgârcenia, orgoliul și ambițiunea, proiecte, cari nu pot naște, decât ura, jalusia, și nedreptatea față de semenii săi.

Inima lui este curată, așa că razele adevărului fac să încolțească sămânța cea bună, care să desvoltă în pacea interioară și cari află, chiar în vânturile și ploile, cari s'ar părea că trebuie să-i strice, un element de desvoltare și de progres.

Observăm fără greutate o concordantă adâncă între adevărul creștin zugrăvit în Fericiri și cel, care-i figurat de pământul

cel bun, în care sămânța cuvântului aduce roade. Pământul cel bun social este acela, unde cuvântul evanghelic aduce roadele sale. In afară de acest pământ, nu există decât poteci, pietrișuri, spini și polomidă. Vedem în toată bună vremea dovezi despre aceasta.

Pentru ce folos atâtea cărări nefolositoare, atâtea pietriși fără roade, așa de mulți spini pe terenul social? Din nenorocire, așa ceva se va găsi întotdeauna; dar dumnezeescul sămănător a căutat cu atât mai mult să le facă să dispară aruncând deasupra sămânța cea divină, pentru a mări (lărgi) terenul cel roditor și folositor societății.

Capitolul III.

Parabola a doua.

„Altă pildă au pus lor zicând: asămănatu-sau împărăția cerurilor omului, carele au sămănat sămânță bună în țarina sa.

„Iară dormind oamenii, venit-a vrășmașul lui, și a sămănat neghină în grâu, și s'au dus. Iară dacă au crescut iarba, și au făcut rod, atunci s'au arătat și neghinele. Și venind slugile stăpânului casii au zis lui.

„Doamne au n'ai sămănat sămânță bună în țarina ta; de unde dară are neghină? Iară el au zis lor: omul vrășmaș au făcut aceasta. Iară slugile au zis lui: dară vrei să mergem să le smulgem?

„Iară el au zis lor: ba, ca nu cumva smulgând neghinele să smulgeți împreună cu ele și grâul.

„Lăsați să crească amândouă împreună până la seceriș, și în vremea secerișului, voi zice secerătorilor: strângeți întâiu neghinele, și le legați snopi ca să le ardem, iară grâul, îl strângeți în jitița mea” (Evangelia după Matei Cap. XIII. v. 24—30).

In cea dintâi parabolă a sa Christos a făcut portretul alor

ridicule în fața semenilor săi, dar nu aduc nici un folos intereselor mari ale școlii și bisericei noastre.

Cei mai mulți membrii țărani aleși în atari corporațiuni școlare ori bisericești, cred că e destul a purta un titlu, care să-l distingă dintre ceilalți semeni din comună, fără a-și mai da seama, că și el are o răspundere față de bunul mers al agendelor școlare-bisericești. Ajunși în atari corporațiuni, cercetarea ședințelor, devine pentru cei mai mulți, o grea sarcină. Sau că, atari întruniri, ședințe ale scaunelor școlare, este pentru majoritatea membrilor, un bun prilej de răsbunare în contra unuia sau altuia ce au alte păreri sau convingeri, sau că o ceartă ordinară de stradă ajunge ca punct de discuție în scaunul școlar. Vom demonstra, basați pe experiența trecutului, relele ce rezultă din felul de organizație al scaunelor școlare actuale.

Învățătorilor și preoților ca unii din cei mai fruntași și mai inteligenți membrii, cari fac parte în scaunele școlare, li s'ar cuveni ca ei să aibă cuvântul hotărâtor în afacerile școlare. Ei cunosc mai deaproape și mai temeinic greutățile și necesitățile școalelor noastre profesionale. Cuvântul lor rostit la atari îndrumări, ar trebui să nu lase nici umbre de nedumire în cutare sau cutare chestie. Realitatea și casurile dese ce obvin în viața de toate zilele, ne dovedesc, că lucrurile nu merg, nu să succedă tocmai așa precum ar gândi cineva. E destul ca între preot și învățător să fie dușmănie, ca să se încurce lucrurile. Dar să admitem cazul, că preotul și

învățătorul trăesc în bune relațiuni, aunci ne lovim de alte inconveniente, de alte obstacole, cari strică mașinaria bunei discipline, bunelor gândiri.

Aproape în fiecare scaun școlar fac parte câte un om sau doi *dintre cei mai bogăți* din comună. Acești membrii ca bogătați ai comunei și ca membrii în scaunul școlar caută a-și îngheba un partid în corporațiunea din care face parte.

Autoritatea preotului și influința învățătorului, în astfel de casuri, sunt adeseori subminate ori chiar călcate în picioare, așa că intențiunile și dorințele preotului sau învățătorului sunt supuse caprițiului unui clic de oameni șovăitori.

Să fim sinceri. Câte din școalele noastre profesionale nu își vor fi dat dușul în timpul din urmă, din cauza slăbiciunii conducătorilor sau membrilor de reacredință membrii ce fac parte din scaunul școlar. Parte din membrii scaunului școlar, ca oamenii *bogăți*, ca să-și arete influința sau puterea în fața locuitorilor din comună, înghebează partide contra învățătorului, preotului, pentru a doborî intențiunile bune ale învățătorului sau preotului, fără a mai ținea seamă, că satisfăcându-și unei ambițiuni deșarte, strică prin aceea binelui public.

Cunoscute fiind aceste neajunsuri, eu sunt de părerea, că în fiecare comună bisericească să se înființeze așa zisele *jurii școlare*. Aceste jurii școlare să fie formate din oameni pricepători, ca d. ex. *preotul, învățătorul, notarul*, — unde e posibil — și încă un bărbat pricepător, școlit. Juriul șco-

lar să fie constător din *patru membrii*. În sarcina acestora să cadă răspunderea despre bunul mers al agendelor școlare.

Juriul școlar să se ocupe absolut cu agende de natură pur școlară, ca d. ex. ajustarea școlii, mobilierul școlii, salarisarea învățătorului ect. Iar comitetele parohiale să resolve agende de natură pur bisericească, fără a avea amestec în afacerile ce i-s'ar compete a fi rezolvate din partea *juriului școlar*.

La școalele unde funcționează mai mulți învățători, acolo toți fără excepțiune, să facă parte ca membrii în juriul școlar. Acolo unde nu obvin casuri de acest fel, juriul școlar să fie constător din patru persoane, după cum amintisem mai sus.

Și juriile școlare despre cari vorbim să stea sub controlul direct al consistoriilor.

Am sulevat prin rândurile de față ideea reformării scaunelor școlare, nutrind convingerea, că în felul arătat destinele școlii noastre ar fi puse în mâni mai sigure.

Acum d-nii preoți ca directori școlari și ca conducători ai afacerilor bisericești — școlare — au cuvântul, pronunțându-să pro sau contra asupra acestor păreri și vederi.

Intențiunea și scopul nostru — al cărturarilor dela sate — este a căuta toate mijloacele eficace, punându-le în serviciul binelui de obște.

Ghimbașanul.

patru categorii, de oameni chemați a face parte din omenirea mai înaltă sau din *împărăția cerurilor*. El le lasă puse lângă olaltă în societatea de acum, mărturisind cuvântul adevărului, care să desvoaltă în ele conform împrejurărilor diferite, fără ca *pământul cel bun*, să aibă ceva de schimbat cu *mărăcinii*, cu *petrișul* sau cu *cărăile* cari îl împrejmuesc.

În cea de a doua parabolă, el arată pământul cel bun năpădit de ierbării rele, adică, de cătră oamenii cari n'aparțin sub nici un titlu la *împărăția cerurilor*.

Eu văd în întâia pildă, pre toți creștinii cei răi, cari trăesc în mijlocul celor buni. În a doua pildă, văd pre toți aceia, cari nu s'au decum creștini, cari practică religiunile cele mincinoase, sau pre cei cari nu practică nici una.

În cugetarea lui Christos, omenimea deși chemată la cunoașterea adevărului, sau la *împărăția cerurilor*, va cuprinde așa dară întotdeauna, nu numai membrii, cari să vor arăta nevrednici de acesta chemare, dară și oameni, cari nu vor asculta cuvântul adevărului, sau cari, chiar dacă îl vor asculta, nu'l vor primi pe el.

Acest fapt constatat, ce învață Christos cu privire la legăturile (raporturile), ce trebuie să le aibă între olaltă diferiții membrii ai omenirii? El învață *cea mai largă toleranță*. Nunumai că el nu vrea lupte între creștinii cei buni și cei răi, dară el nu voiește nici să smulgă neghina sămănată în mijlocul grâului celui bun. Slugile Tatălui de familie vreau să se facă străduitori; ei voiesc să smulgă ierburile cele rele. dară Christos le răspunde: Această lucrare nu vi să cade vouă. Ea să cuvine secerătorilor, cari vor fi însărcinați să separe ierburile cele stricacioase de grâul cel bun.

A înțeles lumea această învățătură în Bisericile, cari au

persecutat și au ars pre aceia din membrii lor, cari nu li se păreau ortodoxi, și cari au învățat cele mai crâncene doctrine împotriva acelorora, cari nu aparțineau creștinismului? Aceste Biserici arătându-se *netolerante*, au părăsit adevărata doctrină a lui Christos; de vreme ce osândesc *toleranța* ea o greșală, ele condamnă însăși Evanghelia.

Toleranța este o virtute creștinească. Pe vremea, când s'a ivit Christos, lumea era în ghiarale unui antagonism îngrozitor. Ura, violența erou singurele regule observate între diferitele religiuni, între diferitele naționalități. Christos a venit să facă să răsune blândul său glas în acest concert infernal și-a zis lumii: Eu chieș omenimea să formeze un Stat superior, pe care îl numesc *împărăția cerurilor*, cuvântul meu nu va produce roade într'un mare număr, nici chiar printre aceia, cari îl vor fi primit. Vor fi și de aceia, cari vor refuza să'l asculte.

Omenirea va continua a fi ca un nemărginit câmp, în care va afla omul cărări neproductive, mărăcini nefolositori, pietrișuri, și pământ bun. Chiar pe acest pământ bun vor crește ierbării stricacioase împreună cu grâul cel bun. Ei bine, lăsați toate aceste în stare, în care le găsiți.

Munciți pentru a îmbunătăți pământul, cultivați'l, sămănați'l, dară nu smulgeți nimica; voind să smulgeți ierburile rele, ați putea desrădăcina sămănta cea bună.

Intr'adevăr, dacă într'un zel necumpătat, ar voi omul să smulgă cu alte cuvinte, să se dedee violenței, s'ar face prilejul unui scandal, care va depărta chiar și pe cei credincioși dela calea cea bună.

(Va urma).

Organizarea satelor

(Urmare și fine.)

După ce am reușit să grupăm țărâna în cadrele Asociațiunii, nu ne rămâne decât să mergem cu un pas mai departe: să o organizăm. Această organizare până acum era cu neputință, fiindcă între țărani și instituția noastră culturală nu erau legături mai strânse. Adunările cercuale și prelegerile populare ale despărțămintelor nu erau de ajuns ca să convingă țărâna că există un așezământ care se interesează de soarta ei și prin urmare era cu neputință a trezi în sufletul ei conștiința unei încheșări culturale. Acum când țărani știu de numele acestui așezământ și încep să-l cunoască ținta ce o urmărește ni se impune dela sine organizarea satelor. Azi când în cele mai multe sate avem zeci și sute de membrii ajutători ai Asociațiunii, cărturarii conducați ai satelor, preoții, învățătorii etc., n'au decât să înființeze conform statutelor Asociațiunii, așa numite agenturi. Aceste agenturi trebuie să fie, însă, adevărate reuniuni culturale țărănești, cari să țină toamna și iarna în fiecare săptămână câte-o întrunire, cu ocazia căreia preoții, învățătorii și alți cărturari să aranjeze așa numitele șezători culturale. Pentru a deda țărâni cu asemenea întruniri cărturarii la început trebuie să fie foarte dibaci; trebuie să caute a trage poporul prin lecturi interesante și prin producțiuni distractive și numai încetul cu încetul să-l obicinuiască a se ocupa și cu chestiuni serioase. În aceste reuniuni culturale țărănești preoțimea și învățătorimea își poate plasa deocamdată aproape toată activitatea extraoficială, de care a început să se vorbească în vremea din urmă și la noi.

Adunările cercuale ale despărțămintelor în viitor vor trebui să fie adunări de țărani, în cari aceștia își vor spune dorințele și vor discuta nevoile ce-i preocupă. Ca aceste adunări cercuale să-și ajungă scopul nu vor putea cuprinde mai mult de

20—25 de comune, de aceea am și stăruit până acuma ca despărțămintele cu prea multe comune să se înființeze despărțăminte nouă. Și în curs de câți-va ani s'au și înființat vre-o 15 despărțăminte nouă. În viitor despărțămintele dintrun ținut vor ține în fie-care an adunări generale extraordinare, sub conducerea câte unui membru al comitetului central al Asociațiunii, căci adunările generale ordinare de până acum nu sunt suficiente pentru a trezi o mișcare culturală intensivă, continuă și unitară.

Reuniunile culturale vor avea chemarea să pregătească țărâna și pentru organizarea economică. Cărturarii cu ocazia întrunirilor vor explica poporului înșănătatea insoțirilor și vor arăta toate avanjările lor materiale. Și încetul cu încetul țărâni obișnuiți a-se apropia unii de alții și a lucra în comun, vor iniția ei singuri cele mai multe întreprinderi cooperative. Această organizație economică va fi, cum am spus, baza întregii activități pentru o nouă renaștere națională a poporului nostru în viitor.

De-ocamdată numai indic posibilitatea unei organizări a satelor noastre. În curând o voi prezenta însă publicului nostru în cele mai mici amănunte. Într-o ședință viitoare a comitetului central al Asociațiunii voi prezenta un proiect de regulament privitor la înființarea agenturilor și o instrucție specială în care voi arăta întreg programul de lucru al agenturilor și al despărțămintelor. Dar și până atunci preoții și învățătorii au datoria a înființa agenturi în toate satele, în cari se găsesc cel puțin patru membri ai Asociațiunii. Aceste agenturi, dezvoltându-se, vor putea să-și clădească o casă culturală, în care să se așeze biblioteca populară și în care să țină toate întrunirile și toate petrecerile din sat. Această casă culturală va fi și căminul viitoarei organizații economice.

Iată în liniamente generale planul unei organizări culturale a satelor noastre, care

se poate realiza în 2—8 ani în cele mai multe părți.

Generația de astăzi, care e nemulțumită cu ceea-ce s'a făcut până acum, are deci un larg teren de activitate. Nu-i trebuie decât dragoste și stăruință la lucru. Și pentru înfăptuirea acestei organizări nădăjduim, că vor da Asociațiunii mână de ajutor toți factorii vieții noastre naționale, biserica, școala, băncile etc.

Chem, deci, la lucru pe toți oamenii de bine!

Oct. C. Tăslăuanu.

Sfințire de biserică

În dimineața zilei a sfântului George, cete de călăreți, un șir lung de trăsuri trase cu cai palnici și o mulțime de bărbați, femei și copii îmbrăcați în haine sărbătorești, costum bănățesc, luase direcțiune către gara drumului ferat în comuna Ozora Uzdin, comună fruntașă a Banatului, unde se estepte și primească pe Prea Sfințitul Domn Episcop Dr. E. Miron Cristea, care venea se sfințească biserica gr. or. română din aceea comună. Intrând trenul în gară, mulțimea de poporenii cu inteligența sa grupat lângă cupele de unde pe lângă strigatele entusiastice „să trăiască” se coborâ iubitul Archireu.

Parohul Milu în numele comunei bisericesti, prim pretorele cercual în numele-comunității politice au bineventuat pe P. S. Sa ear amabila Doamnă Letiția Dr. Obedeanu, îmbrăcată în pitorescul costum național, în numele femeilor române din acel ținut prin o vorbire drăguță și potrivită a exprimat stima și recunoștința și drept semn au predat un minunat mănunchiu de flori dorindu-i mulți ani.

Prea S. Sa a mulțumit emoționat pentru primirea strălucită, și cortegiul a pornit spre comună, trecând pe sub porțile triumfate provesute cu inscripțiunile »Bine este cuvântat celce vine în numele Domnului«, și precurgând strada principală ce încunjură teritoriu plasat în mijlocul comu

DE DUCĂ

Cu ochii plânși și roșii
Se strânge amurgul sării,
Il văd, și-i plâng alături
Adâncurile mării...

Ne chiamă parcă — amurgul —
Cum lin pe noi să lasă
Și-i înțeleg o vorbă:
„Veniți 'napoi acasă!”

Iar marea își trezește
Puterile adormite...
Și cere deslegare
Cântărilor robite...
Dar marea n'are suflet.
Și ști, ce gând ne-apasă,
Căci dureros ne chiamă:
„Veniți 'napoi acasă!”

Mirat moșneagul codru
Își scutură frunzișul;
Ascultă jăluirea...
Cum și-o frământă Crișul.
Și urlă de durere
Impărăția deasă...
Pornește 'n vale vâiet:
„Veniți 'napoi acasă!”

Săraci și goi s'adună
Copiii fără țară;

Li e dor de hăiducie
Și doru-li-e să moară.
Atâta lume i strânsă
Din văi și munți culeasă
Le arde-un dor în suflet:
„Plecăm 'napoi acasă!”

Junior.

Istoria celor doi copii

După: Anchi A.
(Urmare).

E numai o închipuire, căci doar toți sunt duși la liturgie. S'a uitat împrejur se nu îl vază nime, apoi s'a coborât încet pe fereastră. Apoi a încunjurat satul și a fugit înspre pădure. Numai când a ajuns în pădure s'a simțit cu suflet liniștit. Deja numai o tufă îl despărți de locul designat și încunjurându-o strigă.

— Aici sum!... Inșă... a înmărmurit, când a văzut pe cei doi prietini a lui legați în lanțuri și lângă ei patru jandarmi. Unul, văzându-l pe Iuliu, l'a prins de piept și îi zise: — Aici ești și tu păsăruică bună, tu le aduci încă și de mâncare? Și pe tine te așteaptă o pedeapsă grea.

Plecați înainte! Legații și pe el și plecați înainte!

Iuliu a căzut în genunchi înaintea lor și sa rugat, să-l ierte. S'a jurat în chip și formă, că numai din întâmplare s'a întâlnit cu ei. Văzând, că sunt nește oameni lipsiți le-a adus de mâncare. Până acum nu a mai făcut un atare lucru și promite, că nu va mai face nici-când.

Ei însă nu l'au ascultat. Din nou le-a poruncit, se plece înainte. Atunci au plecat spre sat. Iuliu, cu o privire încunjurată se uita în jur și parcă și-a pierdut și mintea. Ca într'o reverie, a auzit vocea conștiinței, care îl muștra: „Pentru-ce am făcto? Pentru ce? Pentru ce n'am mers ieri la școală? Dacă ași fi mers la școală nu mi să întâmpla nimic! Ce va fi acum cu mine? Nici n'a observat, că apropiindu-să de sat vede tot mai mulți cunoscuți, cari se întorc acasă dela biserică. Deodată se aude un chiot puternic și o femeie leșinată, cade la marginea drumului.

— Fiule! Acest cuvânt, Iuliu nu-l va uita nici odată. Nici când nu își va uita, vocea aceia a mamei lui, care desperată l'a agrăit. Înainte numai, înainte!; prinsonierilor nu le e iertat să stea în loc și se vorbească cu cineva. Ei n'au voe se vorbească, ci trăbue să asculte orbiș de cei,

nei cu o estensiune de vro 8 jugere și îngrădit cu gard de fer, unde este clădită biserica, au ajuns la casa parohului Conopan unde a fost arhierul încvartirat și unde a fost primit de parohul și comitetul bisericesc și o mulțime de parochieni în mod sărbătoresc.

La 9 ore sa început actul divin pentru sfințirea bisericii care cu asistința Prea Cuviosiei Sale a D-lui arhimandrit Filaret Musta, a d-lor protopopi Miclea și Oprea a nou alesului protopop Gașpar și a unor diaconi sa săvârșit cu acurateță și demnitate asemenea și sfânta liturgie, în decursul căreia sa sfințit nou alesul protopop Gașpar de paroh.

În decursul întregului serviciu D-zeesc corul renumitului diviginte bănățean I. Vidu a executat cu acurateță și spre mulțumirea publicului, cântările.

La finea serviciului Prea Sf. Sa D-nul Episcop a ținut o predică instructivă plină de învățături prețioase și împodobite cu exemple practice vorbind în o limbă priecută de toți ascultătorii așa încât la terminarea vorbirii publicul a izbucnit în repețite strigote »să trăiască«.

Toți poporenii cu prapor făclii și preoții în ornatul bisericesc a petrecut pe iubitul Archieru la cvartir.

La banchetul aranjat s'a ținut toastele obicinuite dintre cari cel mai marcant a fost a parohului Milu.

Seara a fost cina splendidă în casele D-lui paroh Conopan de unde apoi marele archieru a asistat și la concertul bine reușit a Reuniunii române de cântări din Lugoș sub dirigința măestrului I. Vidu: seara sa decis Prea Sf. Sa de a cerceta și orașul Becicherecul mare la reîntoarcere către casă și așa Duminecă dimineața P. Sf. Sa a părăsit comuna fiind însoțit și petrecut de o mulțime enormă de poporeni în frunte cu inteligență și pe lângă nesfârșite urări să trăiască, trenul a dus pe iubitul

cari îi conduc. Înainte numai, înainte! Când au trecut pe dinaintea bisericii, chiar sunau clopotele într-o armonie foarte plăcută și par'că salutau pe preot, care se depărtează acum din locul sfânt.

— D-le părinte! strigă Iuliu, când l'a văzut și îl privea cu ochii scâlțați în lacrimi, par'că ar avea se ceară ajutor. Preotul s'a apropiat de un jandarm, l'a chemat la o parte și i-a zis încet: D-le, acest copil e unul dintre credincioșii mei, îl cunosc bine și de-și era cam ușuratic, totu-și cred că n'a comis cine ști ce lucru mare ca să îl duceți, legat în lanțuri. E fiul unor părinți cinstiți; trebuie, că e ceva greșală.

— D-le părinte! nu e nici o greșală doar la'm prins chiar când aducea acestor doi mișei mâncare, tutun, să înțelege toate furate. N'avem ce se facem, suntem nevoiți se îl ducem la prefectul de poliție. Acela apoi va isprăvi afacerea.

Ei salută respectuos și pleacă mai departe... Preotul se apropie de Iuliu și îi zice:...

— Fiule! aceasta e o acuză grea, înse așa e, ce e numai o greșală și îi pot spune mamei tale, că ești nevinovat.

Iuliu, văzând pe cei doi tovarăși a lui și văzând cât de crunt privesc, i-a zis nepăsător preotului: Se îi spune-ți mamei, că mă v'oi întoarce și eu când-va!

(Va urma).

oaspe din mijlocul celor ce înscurtă vreme a început al iubi și stima.

Ajungând în Nagybecskerek au împlinit actul oficios de prezente la șefu politici și la credincioșii săi, unde a fost împreună cu întreaga Sa suită ospele avocatului și bunului român Dr. Pavel Obedeanu, petrecând în cerc familiar timpul până la plecarea trenului.

Vicecomitele a pus Prea Sf. Sale și suitei la dispoziție trăsuri private și la gară a fost petrecut de inteligența română din acel oraș și despărținduse de credincioșii săi a lăsat în inimile lor amintiri plăcute și mulțumire pentru povețile părințești.

Convocare.

Reuniunea femeilor rom gr. cat. din Făgăraș și jur conform §-lui X. din statute își va ținea adunarea generală ordinară Joi în 1 Iunie st. n. a. c. (Ziua de Ispas, Înălțarea Domnului) la oarele 4 p. m. în casele Doamnei președintă cu următorul

Program:

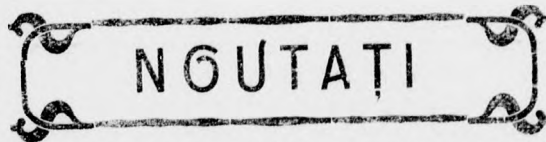
1. Deschiderea ședinței prin președintă.
2. Constatarea celor prezente.
3. Verificarea protocolului adunării gen. anterioare.
4. Raportul comitetului și al casierei.
5. Censurarea acestor rapoarte și darea absolutoriului.
6. Inscrierea membrilor nouă.
7. Eventuale propuneri.
8. Închiderea ședinței.

La această adunare să invite a participa P. T. membre, bărbații de consiliu precum și alți binevoitori și sprijinitori ai cauzei.

Făgăraș, în 15 Maiu 1911.

Elisabeta P. Popp
presedintă.

Andrieu Stroia
notar.

— **Protopresbiter nou.** Consistoriul arhidiecezan a numit în ședința plenară din 3/16 Maiu a. c. protopresbiter pentru tractul Brașovului, pe d-l Dr. Vasile Saftu, paroh în Brașov. — Felicitările noastre

— **O princesă care moare de foame** a fost princeasa rusă Sahavscoi, care deși proprietară a unei averi de mai multe milioane, a murit de foame zilele trecute, fiind atât de zgârcită încât și-a tras chiar și mâncarea dinaintea gurei.

— **Câtă plată are ministrul nostru presedinte?** Contele Khuen-Hédervary are plată pe an: ca ministru-președinte: 64,000 de cor. și locuință; ca ministru al internelor: 28,000 cor.; ca ministru în jurul Maj-Sale Impăratului (numit ministru a latere): 32,000 cor.; ca ministru croat (numit provizor, până când va găsi un om potrivit să-l înlocuiască): 28,000 cor.; cu totul: o sută și cincizeci și două de mii coroane pe an.

— **Mașine de sburat pentru armată** Din Viena se comunică că ministrul de războiu a hotărât să cumpere pentru anul viitor șasezeci de mașine de sburat pe seama armatei noastre.

T. R.

— **Nou guvern al Bosniei.** Pentru Bosnia și Herțegovina a fost numit guvernator militar, în locul dimisionatului general Vareșanin, generalul de corp Oscar Poliorek comandantul corpului III. de armată din Graț.

— **Mulțămită.** În numele comitetului parohial die Mogoș-Mămăligani, protop. Lușșa, vin a exprima și pe această cale cele mai sincere mulțămiri tuturor marinimoșilor contribuenți în favorul zidirii școlii de aici, în special mecenatului mare, Ilustrului domn Vasile de Stroieccu pentru 500 cor., P. S. Sale domnului episcop din Arad Ioan I. Popp pentru 20 cor. institutului de credit „Auraria” din Abrud pentru 50 cor. d-lui Dr. Lazar Popovici, medic Viena, pentru 10 cor. și d-lui A. Cosma, avocat Timișoara, pentru 10 cor. D-zeu să răsplătească! Vas. David

— **Mulțămită.** Marele binefăcător, ilustrul domn Vasile de Stroiescu, a dăruit pentru biserica gr. or. din Sartăș suma de 200 adecă două sute cor. În numele poporului din această parohie îi aduc și pe aceasta cale cele mai călduroase mulțămiri. Sartăș în 30 Aprilie v. 1911. Vasile Bumbușin, preot

— **Schelet de mamut** au aflat lucrătorii într-o baie de petriș dela Sarpatoc. O parte din schelet cântărește 15 măji metrice, iar coroana unui dintre, compusă din 18 pături e 28 cm. de lungă. Sa depus în muzeul din Cluj.

— **La fondul Dr. P. Șpan** pentru ajutorarea copiilor de Moți aplicați la meserii al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: Dr. Aurel Vlad, avocat (Orăștie) 10 cor., Dr. Ioan Marghita, avocat (Geogiu), Vasile Domșa, protopresbiter (Orăștie), câte trei cor., Dr. Ilariu Rusan, medic (Nocrich). Dr. Valer Moldovan, avocat (Turda) și Virg. Onișiu, director gimn. (Brașov), câte 2 cor., Nic. Bogdan, profesor (Brașov), 1 cor., Simion Florea, măsar (Săcel) 20 bani. Starea fondului 536 cor. 98 bani.

— **La fondul Episcopului Nicolae Popea** pentru masa învățăceilor meseriași al „Reuniunii sodalilor români din Sibiu” au mai dăruit: Ioan Cosma, notar (Ludoșul mare), 50 bani; Lazar Vasiiu, învățacel sugrav, 50 bani; Demetrie Găian, măestru pantof., 20 bani; Gligor Dancu, propr. (Săcel) 1.; din Taxele de intrare de câte 10 bani, la ședința literară (a 2-a festivă) cor. 8.94; Sinestriu Bistrieanu, paroh (Varu, comit. Caraș-Severin), 1 cor.; Horia Necșa, pract. de libr., 50 bani și Vic. Tordășianu, president, 10 bani.

— **Caz de moarte.** Paulina Dr. Vasile Lucaciu, o venerabilă matroană, română a încetat din viață. În mormântarea i-a fost Duminecă în 1/14 Maiu. Lume multă din toate părțile s'a ținut de *datorință* să dea cea din urmă dovadă de atențiune ilustrei femei Fiei țărâna ușoară!

— **Primirea de elevi în școala c. și reg. de cadeți.** Pe anul prim a școlii c. și r. de cadeți (infanterie) din Sibiu, se primesc cu începerea anului școlar 1911/1912 (mijlocul lui Septemvrie, aproximativ 25 tineri fizicește apți, cari cu 1 septemvrie anul curent au împlinit etatea de 14 ani, dar nu au trecut peste etatea de 17 ani, simțesc în dânsii aplicarea pentru chemarea militară, și au absolvat cu succes cel puțin suficient patru clase civile sau patru clase dela școala medie. Condițiunile de primire cari totodată

cuprind forma rugării se pot căpăta pe lângă trimiterea anticipativă de 45 zile la școala de cadeți. Petițiunile de primire pentru locuri de plătit sunt a se înainta la comanda școlii, imediat după primirea testimoniului dela finea anului școlar curent, dar cel mult până la 8 Iulie st. n. Dacă petentul are să mai facă vre-un examen de amendare, atunci trebuie să trimită un atestat interimal. Cererile necomplete, care se înaintază tocmai la termenul ultim, adică 8 Iulie st. n. nu mai pot fi luate în considerațiune. E de observat, că cereri, cari intenționează obținerea unui loc de tot gratuit, fondat din partea statului, sunt a se înainta necondiționat la ministrul r. unguresc de honvezi pentru apărarea țării, până la termenul hotărât, publicat în foaia oficială „Rendeleti Közlöny“.

— **O mare binefacere.** Prea stimata Doamnă Elena A. Popovici care s'a ilustrat prin nenumărate binefaceri Pentru neamul nostru românesc, a făcut o frumoasă donațiune pentru „Reuniunea de înmormântare din Șcheii-Brașovului“ din incidentul sfințirii steagului acestei Reuniuni. Rugată fiind a primi patronajul acelei serbări, dânsa ș-a exprimat dorința, să nu se facă mare alaiu, ci sfințirea să decurgă în tăcere, întocmai precum și binefacerile mai bine primite sunt cele făcute în taină și amăsurat scopului Reuniunii. Așa s'a și întâmplat sfințirea pe când Doamna Popovici se afla în Nizza.

Reînțoarsă acasă preastimata, Doamnă a ținut să facă un dar de 50. coroane la fondul Reuniunii.

În numele tuturor membrilor Reuniunii țin să-i exprim și pe această cale cele mai călduroase mulțumiri, dorind viață îndelungată prea sîmtei Doamnei Elena A. Popovici, pentru-ca să-și mai poată îmbogăți cununa faptelor alese cu multe asemenea acte de maritimie! Suma primită va fi pusă ca bază la un fond: Fondul A. Popovici, a cărui destinațiune o va fixa comitetul și adunarea generală proximă a Reuniunii în conțelegere cu maritimioasa donatoare Dumnezeu să-i primească darul făcut din inimă atât de curată!

Brașov în 5 Aprilie v. 1911.

Arseniu Vlaicu
președinte

X Profesorul Amanu, conducătorul clinice regeste pentru femeii din München își exprimă rezultatul cercetărilor sale în următoarele: „Apa amară naturală *Francisc Iosif* deși luată în cantitate mică rezultă regularea scaunului repede și sigur — fără dureri. Apa „Francisc Iosif“ tot cu așa rezultat sigur se poate folosi și timp mai îndelungat, fără de a cauza efecte neplăcute“. — Se află în farmacii și spițerii. Direcțiunea de transport în Budapesta. (1).

x **Un părinte de laudat.** Este un lucru cu totul cunoscut, cum că tinerețea noastră dela etatea de 10 ani până la 16 ani au încă niște idei copilărești adică vreau sa zic — idei nefolositoare și mai mult vă plac lucruri de acelea, care nu durează mult. Așa s'a întâmplat de ună zile că băiatul lui nenea George al Saftel a avut să meargă și și el la târg și să se pună și el odată în carussă (un fel de roată cu cai și leagăn de lemn), căci costă de două trei ai numai trei băncuțe. Tatăl să uită cu niște ochi întunecați la el și-i zice: Dragul meu tu ești un copil stricat, dacă dorești astfel de prostii și dacă vrei să să alegă ceva din tine, atun-

ci tu trebuie să mă ascuți: Tu vei sămăna acasă, și eu în loc de a prăfui cele dragi de băncuțe în leagăn eu îți voi comanda o carte dela editura tipografiei din Cohalm și care să cheamă: Răsplata virtuții și pedeapsa crimei. Ai înțeles. Copilul nu știa ce să se facă de bucurie că îi va cumpăra cartea aceea despre care a cetitit și el în gazeta „Olteanul“ din Făgăraș și care să vinde foarte ieftin.

Expoziția de vite din Săcel.

Marți, la 25 Aprilie 1911 (a treia zi de Paști), s'a ținut în comuna Săcel a 20-a expoziție de vite de prăsilă a „Reuniunii rom. agricole sibiene“. Progresul îmbucurător ce l-au făcut proprietarii noștri de vite din jurul Săliștii, numai aceea îl pot constata cari a asistat la expoziția de vite aranjată de Reuniunea agricolă la 1891 în Tilișca și la 1894 în Săliște. La acest progres mari și neperitoare merite au întemeetorii lăptăriei (untăriei) din Săliște, al cărui excelent unt e cunoscut nu numai în piața Sibiului, ci și până în piața capitalei, în Budapesta, Expoziția avea să se țină în 1910, dar din cauza boalei de gură și de unghii, s'a amânat pe termenul indicat. Expoziția din Săcel se poate număra între cele mai reușite. Comitetul aranjator local, în frunte cu zelosul notar, d-l Valer Popp, au dezvoltat o activitate nu se poate mai laudabilă în scopul asigurării buneii reușite și a acestei întreprinderi de folos general economic al Reuniunii agricole.

Livadia comunei (din spre Sibiu) de data aceasta a avut aspectul unui bogat târg de vite frumoase, aproape toate de rasa „Pinzgau“, în parte curată, în parte curată, în parte corcită cu rasa indigenă. În întreaga expoziție, rasa curată ardeleană n'a fost reprezentată decât prin o vacă, iar cea de Simental prin o junincă. Exponenți au fost cam 100 cu peste 150 capete expuse. Reprezentate au fost la expoziție comunele: Cacova Sibiului, Săcel, Aciliu, Gurarului Galeș, Tilișca, Orlat. N'au fost expuse vite din comunele Mag și Topârcea.

Săcelul din acest prilej a îmbrăcat haină de sărbătoare. El a găzduit multă lume Aproape toate comunele din cerc au fost reprezentate prin preoții, învățătorii, notarii și alți fruntași. Comitetul central din Sibiu a fost reprezentat prin membrii din comitet. Nicolae Iosif și Ioan Popescu, propr. în Sibiul, prin cassariul reuniunii, Romni Perian și prin secretarul ei V. Tordășianu, cari însoțiți de prof. sem. Tim. Popovici, a sosit cu trenul de 9 și jum. a. m.

Juriul întrunit în ședință a luat cu mult regret la cunoștință, că prezidentul Reuniunii P. Lucaș, v-prezidentul I. Chirca și membri din comitet P. Drăghits și ceilalți din cauze binecuvântate au fost nevoiți a absentă. La propunerea secretarului Tordășianu, juriul se întregeste în locurile vacante prin domnii: T. Popovici, profesor, Sibiu. N. Drăgan, notar, Bungard, G. Dancu, propr. Săcel, D. Balteș, econom, Cacova, not. substit Valer Savu, Aciliu, Sim. Radu, inv. penz. Săcel, Oprea Sora, D. S. Herța și I. Pavel, Săliște, Nic. Bembea, inv., Sibiul și I. Patachi, Săcel; după aceea constituindu-se, proclamă cu multă însuflețire prezident al juriului pe neobositul veteran, cu inima tină Nic. Hențiu, notar emer., iar de raportor pe p. proptoprezbiter Dr. I. Lupaș, care, chemat de

urgente afaceri ale oficiului, a fost înlocuit cu notarul Valer Popp. Cu toate că vitele expuse au fost grupate după comune, și cu toate că comitetul aranjator local făcuse listele detaiate despre materialul expus și pregătise și afișase ședule cu numele și comuna exponentului, cu indicarea rasei, genului și etății vitelor, lucrările juriului, dat fiind frumsețea materialului, au fost din cele mai anevoioase. După câteva ore de examinare și consultare, juriul la ora 3 d. a. întrunește la un loc erponenții, comitetul aranjator și celalalt public, unde secretarul Tordășianu după ce expune scopul ce s'a urmărit prin aranjarea expoziției, modul de purcedere și considerațiile de cari juriul a fost condus în lucrările sale, mulțumește în numele Reuniunii comitetului aranjator local, exponenților și membrilor din juriu, cari au oboșit din greu, numai ca și această lucrare a Reuniunii să se numere între cele mai folositoare. Prezidentul juriului, d-l Hențiu, făcând apel la obște săsprijinească toate întreprinderile Reun. agricole, declară lucrările juriului încheiate și cetește lista premiilor din care relasă, că premiat a fost frumosul taur de rassă „Pinzgau“ curată al comunei Cacova, mai departe pentru vaci s'au împărțit 24 premii, pentru junince 16, pentru vițele 7, pentru oi (berbeci, oi, noatini, noatine), 6 premii. Suma premiilor împărțite e de K. 300. Ca un ce nou, la propunerea secretarului Tordășianu, fotografatul din Săliște, d-l Dădărlat, chemat pe cale telefonică, a fotografiat frumosul taur din Cacova, la a cărui procurare are mari merite zelosul paroh I. Hanzu, o grupă de vaci cu viței, o grupă de vaci premiate și o grupă de oi de rassa țigăie. Făcut acest început, Reuniunea pe viitor va putea înrăuri în mod instructiv asupra cultivătorilor și pe calea fotografiilor ce repezintă animale de frumseță netăgăduit

La masa comună am ajuns pe la ora 4. c. a. Aci am discutat despre vrednica muncitorilor desinteresanti ai noștri, între cari, în relief a fost scos, ca o persoană superioară, luminată și absolut desinteresată, primproprietiul P. Drăghits, hărniciei și deșteptăciunei căruia sunt a se atribui multe din progresele ce le face comuna Săliște și juriul ei, Ridicați dela masă am intrat în noul edificiu (asemenea unui palat), al primăriei, unde am fost plăcut surprinși de corul mixt al harnicului învățător Miha, care deși de curând venit din Mag, unde anul trecut la prima sărbare a pomilor, cu colegul său Părăianul și cu parohul Vlad, făcuse excelența producție școlară, a întemeiat cu tinerețea din Săcel acel cor, cu care, mulțămită zeloșilor: D-na Aurelia Pop, și d-nul notar Valer Pop, înrolați și ei între coriști, a făcut și face progrese uimitoare și vrednice de urmat și pentru alți dascăli. Noi sibienii, mulțămiiți de sporul zilei și cu gândul la a doua sărbare a pomilor de duminică viitoare din Tălmăcel, ne am depărtat din mijlocu coriștilor fratelui Miha și din mijlocu tuturor fruntașilor din cerc cari au sărbătorit și ei împreună cu noi la această școală și examen al cultivătorului nostru de vite.

„Invingătorul“.

CĂRȚI, FOI și REVISTE

Românii și clasa intelectuală din Bucovina. Notițe statistice de I. E. Torouțiu Cernăuți 1911 p. 48.

Autorul acestei broșuri, face un bun serviciu prin edarea acestor, Notițe statistice despre starea Românilor din Bucovina, mai ales astăzi, când situația critică a poporului românesc din Bucovina. când Biserica, Română a Bucovinei luptând pentru păstrarea caracterului său românesc de până aci, au atras atențiunea întregului neam românesc de pretutindenea asupra poziției sale. Datele statistice, îl îndreptătesc pe autor să tragă concluzia, că un funcționar Român vine în general la 780 suflete, un evreu vine pe 123. Ciudată proporție, și tristă totodată pentru noi, Fără îndoială, ca clasa intelectuală are mare tol în viața unui popor, dacă ea e pătrunsă, de adevărate simțeminte românești, și nu nutrește simțeminte de politică moderată. Dar aceea nu are loc, că un edificiu ar putea exista din temelie și coperiș fără pereți, cari sunt meseriașii. De toate ne trebuie. Tablourile D lui Torouțiu. Sunt eclatanta dovadă. Despre minoritatea absolută a elementului român atât față cu streini, cât și mai ales față cu Ovreeii. O recomandăm călduros cetitorilor, cari se interesează de neamul nostru din Bucovina, cari trece de present prin grele năcazuri.

A apărut nrul 9 din revista „Cultura creștină” cu următorul material.

Episcopul Dr. Ioan Szabo, în care viața și activitatea acestui înalt dignitar bisericăst sunt prezentate în chipul cel mai just și mai cuvincios, într-o cât apretuirea faptelor lui se lasă pe sama altor bărbați mai competenți în astfel de materie. Se încheie cu dorința — care e și a noastră — ca urmașul ep. Szabo să fie înzestrat cu toate calitățile necesare, ce le reclamă timpul de față și o episcopie așa de mare cum e dieceza Gherlei.

„Creștinismul și societatea modernă” de Victor Bojor ne înfățișază din nou starea tristă și deamă de compătimit viața și pe moarte între natura coruptă a necredincioșilor și între principiile religiei și trage concluziunea că unica scăpare din această primejdie îngrozitoare e refugiul la religie.

„Problema vieții” de P. Helon Sy. tractează falzitatea acelor sisteme științifice în deosebi a monismului cari interpretând rău știința, cearcă să afle natura lui D-zeu, pe care o prezintă când ca ceva mișcare, apoi materie și în urmă o confundă cu lumea.

„Documente privitoare la istoria bisericii române, aflate în arhiva parohiei reformate din Făgăraș” de Z. Păclișan, „Limba cărților bisericăsti” de Dr. Ioan Bălan. Cronica bogată și aleasă: Inmormântarea ep. Dr. Ioan Szabo Conferința pastorală, In capitala laponiei, Wulki Intoleranța grecească, Conservarea s-lui Mir. Cazul „arhiepiscopului” I-R — Villatte.

ECONOMIE.

Porumbul ca nutreț pentru vite

Cultura porumbului (cucuruzului, păpușoiului) se exercită pe o scară întinsă având în vedere și întrebuințarea lui ca hrană neîntrecută pentru animale.

În țările nordice, unde clima nu primește ca porumbul să se coacă, el se seamănă și ne dă un nutreț excelent.

Austro-Ungaria îl cultivă mult, unde să amestecă cu lucernă, trifoiu, mazăre, mazărice, dând astfel o hrană mai bogată.

Lucerna și cucuruzul ca nutreț lucrează mult asupra cantității laptelui. În Ungarische Altemburg s'a făcut cultură de porumb verde amestecat cu mazărice și esperințele au arătat o sporire mare a laptelui, dându-să la vaci acest amestec. Timpul cel mai favorabil pentru cosit este când începe a înflori. În Ungaria cucuruzul de nutreț să cosește la fiecare 3 săptămâni și să hrănesc vitele cu el dela începutul lui Iulie până la Octomvrie.

Cultura cucuruzului verde, este foarte recomandabilă fiind o plantă care rezistă la secetă și putem da vătelor în timpul prea călduros, când earba să uscă de arșița soarelui, formând o hrană verde mustoasă, mîncată cu mare poftă.

Boanele de cucuruz formează o hrană bună pentru toate speciile de animale. Porcilor, mai cu seamă, li să dă sub formă de hurluială (uroaie), înlezindu-le astfel mestecatul. Porcii să îngrășe repede cu porumb, însă carnea și untura sunt influințate. Grăsimea porcilor îngrășați cu hurluială nu are culoarea și compoziția celei derivate din porci nutriți cu orz; ea este mai moale, puțin mai închisă și mai puțin gustoasă. Carnea nu se poate conserva așa de bine ca aceea a porcilor îngrășați cu orz, de aceea e bine să dăm porcilor în timpul din urmă, 4—5 săptămâni, orz, înainte de a fi tăiați. Porumbul are efect specific și asupra grăsimii laptelui, din cauza oleiului din boane, untul e mai puțin tare, mai moale.

Vitelor cornute se dă cucuruzul cu mare succes și îngrășă repede boii pentru măcelărie. Măcinat și amestecat cu puțină apă sărată sub care formă să dă boilor, se poate da și vitelor, însă în cantitate mai mică. Cailor de povară, încă li se poate da o parte din porția de grăunțe cu hurluială de porumb.

Cailor de trăsura și de iuteală, acest lucru nu e recomandabil deoarece înădușesc mai lesne, temperamentul se pierde și drumurile lungi, le rabdă mai puțin.

Mulți recomandă a da vitelor drugile de porumb întregi hurluite pentruca astfel alimentul să poată fi tocat mai bine.

Când punem porumb, și-l lăsăm să se coacă, obținem coceni și boabe. Deși cocenii verzi întrec mult pe cei maturi, cu toate astea cocenii la noi sunt nutrețul cel mai indispensabil, sunt și în mare cantitate și să știe că sătenii cu cocenii scot vitele din eană. Cantitatea substanțelor hrănitoare deprinde mult de starea în care s'au cules cocenii, deci cu cât să tae mîi timpuriu, cu atîta ei sunt mai hrănitori. Cum vedem deprinde mult sub ce formă dăm cocenii vitelor. Cocenii se dau mai bine tocați în amestec cu alte plante cum ar fi

de exemplu: sfecla, sau dacă acestea alimente nu se găsesc, cum se întâmplă mai întotdeauna la sătenii noștri, atunci cocenii se presară cu sare și se toacă.

Cantitatea de cucuruz, care se poate da animalelor diferește mult, de obicei 15—20 litre vacilor de lapte, boilor de îngrășat mai mult și cu succes, cailor de muncă grea li să poate da însă puțin, din motivele arătate mai sus. În nici un caz să nu se dea prea mult la nici un animal, deoarece poate urma multe boale, totdeauna se va da fân, pae și alte nutrețuri voluminoase.

Toate resturile din industrializarea cucuruzului contribuiesc mai ales la îngrășatul vitelor cornute și al porcilor, după-cum am spus mai sus, însă carnea vitelor hrănite cu porumb și derivatele lui e ceva mai moale și se conservă mai puțin.

„Câmpul”.

C. A. Petrarian.

Nr. 590,911.

Anunț de licitație.

Duminecă în 15/28 Mai a. c. la 2 oare d. a. se va da prin licitație minuendă repararea școlii din Sâmbăta sup. apus.

Prețul de strigare 7050 cor.

După această sumă se depune vadiu de 10% în hârtii de valoare sau bani gata. Licitația se va ținea în edificiul școlii din Sâmbăta sup. apus. Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedea la oficiul parochial.

Sâmbăta, inf. apus. în 3/16 Mai 1911.

Văzut.

Nicolae Borzea m. p. Spiridon Mardan m. p.
protopop. paroh președ. com. paroh.

Sz. 896 1911

Árlejtési hirdetés

Felső-Venicze község árlejtés utján vállalatban adja a két hid felépítését. Az árlejtés folyó év és hó 21-én d. e. 10 orakor, fog meg tartatni Felső-Venicze község irodájában.

A kikiáltási ár 400 kor. A nap-számokat és az építési anyagot a község adja át.

Felső-Venicze, 1911 Május 9-én.
Primăria comunală.

Publicațiune.

Composesoratul foștilor coloni din Oprea-kertișora dă în licitație publică verbală folosința dreptului de vânat din pădurea sa în întindere de 933. Jug. catastr. pe 6 ani începând din 1 Iulie 1911. Licitațiunea se va ținea în 13 Iunie st. nou, 1911, la 10 oare dimineața în cancelaria comunală din loc.

Prețul strigării 100 cor. Vadium 10%.

Rojon de vânat: urși, lupi, porci, căprioare cocoși și animale mărunte.

Condițiunile de licitare se pot vedea la președintele foștilor coloni, precum și la oficiul silvanal al cercului Arpașul inf.

Oprea-Cărțișora, 10 Mai, 1911.

Nicolae Milea
președ. foștei coloni.

Făina lactată NESTLÉ

Este dovedită după o lungă experiență cafoarte bună pentru copii sănătoși și bolnavi cât și pentru bolnavii de stomac. Impedică și înlătură vărșăturile, diareea, catarul intestinelor — Broșura „Ingrijirea Copiilor” se poate avea gratuit de la
NESTLÉ, Viena I. Biberstrasse II.

Licitațiune

O Mașină de imblătit, locomobil de o cai putere și batusă, să vinde pe calea licitațiunii publice în Beclean (ctt. Fogaras) în 21 Maiu a. c. Prețul strigării 4000 coroane.

Informațiuni să primesc dela

Ioan Bursan 101
Beclean, u. p. Fogaras)

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN PGGP.

Se caută un practicant de notar care află imediat aplicație în cancelaria notarială din Heusen, pre lângă un salariu modest de 60 cor. lunar, cuartir și venite laterale din axidențe.

Doritorii să pot adresa la subscrisul

2-3

George Marhao,
not. cerc în Herseni.

Nr. 639-1911.
not.

PUBLICAȚIUNE.

Comuna Scoreiu va esarânda pe calea licitațiunii publice moara comunală cu două petri pe trei ani consecutivi, în 1 lunie st. n. 1911 la 11 oare a. m., în cancelaria comunală.

Prețul strigării e satorit cu 900 cor., dela care are a să depune vadiu de 10%.

Condițiunile să pot vedea în cancelaria comunală.

Scoreiu, în 2 Maiu 1911.

Primăria comunală.

Maximilian Budac, Ioan Vulcu,
notar subst.

A apărut:

**Statutele pentru folosirea
și manipularea pădurilor**

Se află de vânzare la tip. C. Popp

◀▶ Prețul 5 coroane. ▶▶

A apărut:

TIGANUL LA POPIT

Piesă teatrală în 3 acte, scrisă în versuri de Emanoil Corfariu.

Prețul 50 fileri.

TIGANUL LA PEȚIT

Comedie populară într'un act scrisă în versuri de Emanoil Corfariu.

Prețul 16 fileri.

In Editura tipografiei din Cohalm

a eșit acum de sub tipar o broșură cu titlul

„Resplata virtuții și pedeapsa crimei“

Această istorioară, tractând un subiect bine ales, **CUPRINDE O MULȚIME DE ÎNVĂȚĂTURI MORALE**, cari prin felul cum sunt predate, ușor de înțeles și pătrunzătoare, sunt de un mare folos pentru tinerimea noastră, contribuind prin exemple bine ilustrate și acomodată facultății de perceptibilitate a tinerilor vlăștari; la dezvoltarea de caractere adevărat morale. Este o necesitate de a cultiva tinerimea prin toate mijloacele posibile, dar mai ales prin cetirea de istorioare atrăgătoare și interesante prin subiectele lor, este un mijloc prin care ne putem aștepta la un rezultat sigur în direcția educațiunii tinere.

Potrivită pentru premiarea elevilor.

Prețul unui exemplar

O mie de exemplare sunt deja vândute,

numai 70 bani
legat 1 cor.

deci grăbiți-vă tinerilor de a o comanda.

Din a doua mie, dela fie-care exemplar se va da 5% la „Asociațiunea pentru literatura română și cultura poporului român”. 5% se va da pentru „Societatea fondului de teatru” și 10% se va da pentru „Fondul reuniunii meseriașilor români din Făgăraș”.

Convins fiind că onor. Public va ști apreția chestia răspândirii de lecturi folositoare pentru poporul nostru, îmi permit a Vă ruga, ca să binevoiti a aduce la cunoștința preoților și învățătorilor, aparaja acestei broșuri îndemnându-i a-și procura cât mai multe exemplare spre a-le distribui pentru tinerime.

cu stimă:

EMANOIL BOBANCU,
prop. de tipografie.

Vița Delaware!

Cea mai nobilă speție care poartă numele de Nagy Gábor.

În tinuturile noastre este cunoscută deja de 20 ani și dă vin mult dulce și tare. Nu este lipsă să fie altoită, nice stropită, căci nici filocsera nici altă boală de vie nu-i poate strica.

Vițe frumoase și netede, până când mai sunt încă de-a gata, de clasa I. 1000 buc. 35 cor. de clasa II. 1000 buc. 20 cor.

Ca să prindă rădăcini vițele cele netede lisă dă îndrumări și primesc comande dacă li să trimite 10% arvună

Fisher és Wolner

BIHARDIÓSZEG.

Nu mai sunt dureri de stomac!

A KAKUKFŰ NESERŰ HASZNÁLATA

Medicamentul de casă patentat iarba amară a cocoșului după o folosință de câteva zile încetează cu totul lipsa de apetit, vârsarea, nervositatea de stomac, diareea și orice durere de stomac.

Prețul unei sticle mici 80 fil.

x x O sticlă mare 2 cor. x x

Trimite în provincie 6 sticle mici sau 3 sticle mari cu rambursă de depozitarul:

Szentgályi Dániel, farm., Gödöllő

Să vă păziți de imitații! Veritabile sunt numai când pe dop și pe acoperiș e patentat: „elix fumar. off“

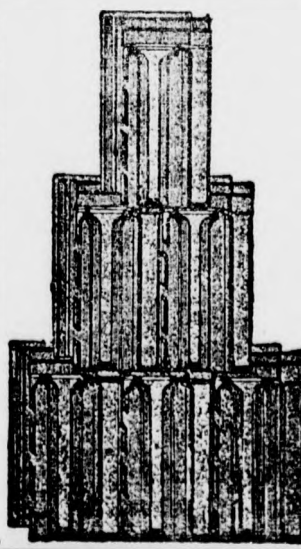
Țiglele

Fraților Schmidt

franceze, (Falz dublu) fabricate în Brașov, să află de vânzare cu prețuri ieftine, în mic și mare în magazinul făcut la gara din Făgăraș.

Cancelaria fabricice:

Făgăraș, piața mare nr. 25.
casele dlui dr. Ioan Șenchea, unde să primese și comandele.

MOBILE de CASĂ

din fer și de lemn pentru aranjarea odăilor de salon și de dormit, să afla de vânzare cu prețuri ieftine la firma:
FRAȚII LICHT, în Făgăraș.

ATENȚIUNE.

"AIDA" VERGE și BLUE STAR CONTINENTAL

hârtie de cigarete veritabilă numai cu insigniile ce se văd pe anunț!
FERȚI-VA DE IMITAȚIUNI FĂRA VALOARE!

MARQUE REGISTERED

Spre binevoitoarea luarea aminte celor ce se căsătoresc!

INELE de logodnă precum și **DARURI** de NUNTĂ cari și în **RATE** să pot plăti.

Izvorul cel mai potrivit de cumpărări!

Cele mai frumoase oroloage de: **ZENITH** și **OMEGA** de aur, argint și de oțal. -- **OROLOAGE** de **Schäffhausen**, de aur și argint provăzute cu atestate.

Mare asortiment în obiecte de **Aur**, **argint** și **Argint de China**. -- Oroloage de deșteptat, și tot felul de **pendule**. -- **Gramofoane** cu cele aparținătoare plate de cântece luate mai noi.

Să afla de vânzare cu prețuri ieftine la

Rosenbaum József giuvarier și ciasornicar
Făgăraș, piața mare nr. 17.

A V I S!

Subscrisul aduc la cunoștința On. Public român, că am luat asupra-mi în regia proprie renumitul

Restaurant Promenad

din Brașov, (colțul promenadei de jos) și'l voi conduce sub supraveghierea mea proprie.

► **BUCĂTĂRIE ESELENTĂ.** ►

Vinuri curate. Bere de Steinbruch.

► **Serviciu cu atențiune și prompt.** ►

Să recomandă tuturor patrioților români cari merg sau să reîntorc din România prin Brașov a cerceta restaurantul amintit.

cu stimă
Stefan Suciu
restaurater.

TIPOGRAFIA și LIBRARIA POPORULUI

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46, (casele I. Peia).

Tipografia execută ieftin și conștiincios:

Acții. — Afișe. — Bilanțuri.	* de depuneri. — Necroloage
Bilete de cununie. — Bilete	* Note. — Obligațiuni. — Per-
de logodnă. — Bilete de vi-	* cepțiuni. — Protocoale. —
zită. — Broșuri. — Circu-	* Programe. — Statute, și di-
lare. — Convocări. — Chi-	* ferite tipărituri dela cele
tanțe. — Cuverte cu firma.	* mai simple până la cele
Erogațiuni. — Invitări. —	* mai fine și mai moderne,
Jurnale de bancă. — Libele	* — cu prețuri moderate. —

Comandele din afară se efectuează repede.

La librărie se află pentru ambele confesii tot felul de tipărituri oficioase pentru agendele bisericești și școlare; cărți de școală și de literatură populară, revizite de scris, etc

Tipografia Constantin Popp, Făgăraș.

Prima mașină cu abur pentru curățirea și desinficierea penelor și fulgilor.

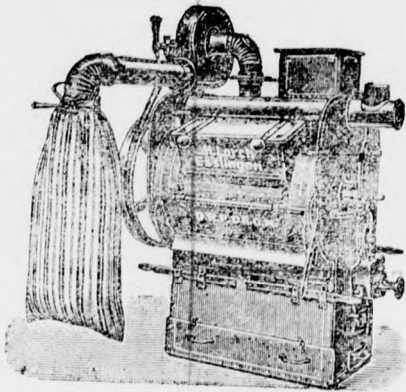
Ved. WILHELM ENGEL

Făgăraș, ulița Apor nr. 18.

P. T. Public!

Penele de gâscă și fulgi cari prin sudori, prav și miros a suferit putregiune, sau s'a stricat în mod vedit, trebuie curățite și desinficiate și aduse în stare folositoare, iar eu la dorința mai multora clienți și la provocarea direct a dlui fisician suprem al comitat. nostr, am instalat o mașină cu abur pentru curățirea și desinficierea penelor și fulgilor în incaperile localului meu.

Penele de pat vor fi curățite și desinficiate cu totul prin abur în prezența clientelei mele.

Păreră medicală.

Pe baza atenției a aplicării mașinei de curățit și spălat a penelor de pat și fulgi, prin aceasta adeveresc, că prin manipularea mașinei cu abur a curățitului penelor de pat, contrage toate materiile rele disolvate în apă, și să nimicească toți microbi și desinficiază germenii stricăcioși Recunos, că spălatul penelor de pat este cel mai important lucru, care până acum părțile aceste au fost neglijate, dar aplicare aceasta o află și o țin de lipsă, ca: penele proaspete, precum și penele de pat a oamenilor sănătoși folosite mai mult timp, trebuie curățite cu mașina cu abur.

Făgăraș, în 11 Septemvrie 1910.

Dr. LESSMANN HENRICH.
medic fisician suprem.

Insinuările anterioare sunt de dorit, pentru curățirea penelor pro chilo 80 fill. — La comande mai mari reducere, după cantitate.

Rog On. public a-mi da binevoitorul sprijin ca și până acum și mă voi sili ca cu instalațiunea nouă să fie pe deplin mulțumit, sum

cu toată stima

JULIA ENGEL.

Frații GINGOLD, Brasov

Strada Hirscher Nr. 4.

Recomandă On. public bine asortata și marea **Prăvălie** de coloniale, fructe sudice, zarzavaturi, poame și struguri.

— **Fabrică de Conserve de pește.** —
Pește proaspăt. DEPOU de pește sărat,
în engros și en detail.

Cu prețurile cele mai ieftine.

Comandele primite se efectuează prompt cu poșta și cu gara, zilnic.

NB. Prețuri curente la cerere să trimit gratis.